

De internationale handel in goederen van Nederland in 2003

Wiel Packbier

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg/Heerlen, 2006.
Bronvermelding is verplicht. Verveelvoudiging voor eigen gebruik of intern gebruik is toegestaan.

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
–	= nihil
–	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2005–2006	= 2005 tot en met 2006
2005/2006	= het gemiddelde over de jaren 2005 tot en met 2006
2005/'06	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 2005 en eindigend in 2006
2003/'04–2005/'06	= boekjaar enz., 2003/'04 tot en met 2005/'06

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen.

Verbeterde cijfers in de staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Samenvatting

In dit artikel wordt de internationale handel in goederen van Nederland in 2003 beschreven. Er wordt aandacht geschonken aan de ontwikkelingen op het gebied van de in- en uitvoer van goederen; de in- en uitvoer naar land en de bijstellingen in het kader van de non-respons.

De conclusie over 2003 is dat de waarde van de in- en uitvoer licht is toegenomen in vergelijking met het voorafgaande jaar 2002. Met name in het eerste en vierde kwartaal heeft de handel in goederen zich positief ontwikkeld. Opvallend is de opmars van China. Inmiddels komt een kwart van de Aziatische invoer uit China. In 2003 is China het zesde belangrijkste importland voor Nederland.

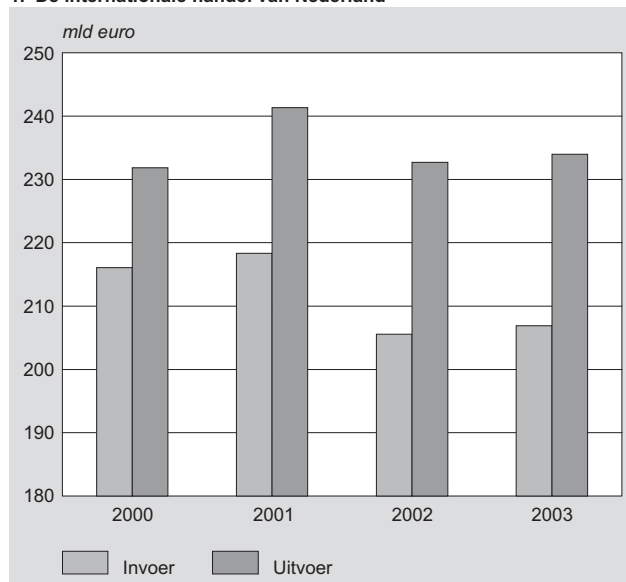
Lichte toename in- en uitvoer in 2003

In 2003 heeft Nederland voor 234,0 miljard euro aan goederen uitgevoerd. Dit is een lichte toename (+0,5 procent) ten opzichte van 2002 toen voor 232,7 miljard euro werd uitgevoerd. Ook de invoer is in 2003 licht toegenomen. In 2003 bedroeg de invoerwaarde van goederen 206,9 miljard euro. In vergelijking met 2002 is dit een stijging met 0,6 procent. In 2002 werd namelijk voor 205,6 miljard euro aan goederen geïmporteerd. Na de slechte prestaties van de goederenhandel in 2002 is in 2003 de weg naar herstel voorzichtig ingezet.

Handel trekt in vierde kwartaal weer aan

Nadat er in het eerste kwartaal van 2003 nog stijgingen van ruim 4 procent voor de invoer en bijna 5 procent voor de uitvoer konden worden genoteerd, is de handel in de daaropvolgende twee

1. De internationale handel van Nederland

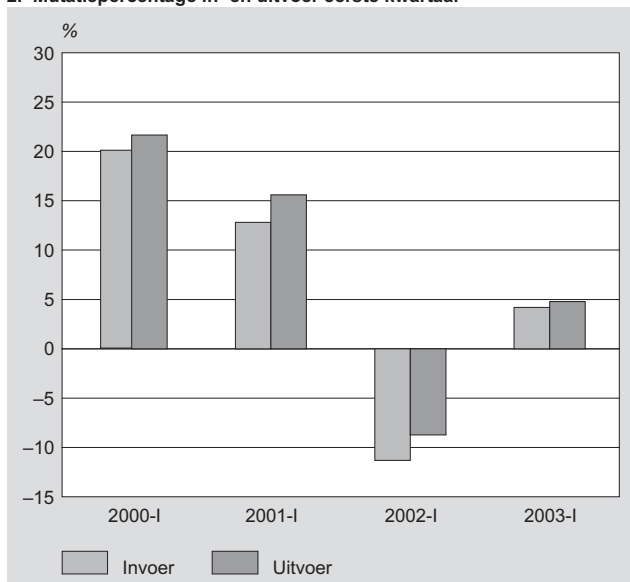

kwartalen afgenomen. De waardeontwikkeling van de in- en uitvoer in deze kwartalen is deels te verklaren door lagere prijzen. In het vierde kwartaal heeft de handel in goederen zich weer positief ontwikkeld. Met name door stijgingen van de in- en uitvoer met respectievelijk 6 procent en 2 procent in de maand december 2003.

Tabel 1
De internationale handel van Nederland op jaar- en kwartaalbasis

	Invoer	Uitvoer	Saldo	Mutatie t.o.v. zelfde periode het jaar ervoor	
				invoer	uitvoer
	mld euro			%	
1999	178,7	188,6	9,9	6,1	4,4
I	42,4	44,8	2,3	-0,4	-2,1
II	43,4	45,5	2,1	2,9	1,5
III	43,9	45,8	1,9	8,3	4,6
IV	48,9	52,5	3,5	13,6	13,3
2000	216,1	231,9	15,8	20,9	22,9
I	51,0	54,5	3,5	20,0	21,7
II	52,8	56,3	3,5	21,5	23,7
III	52,4	57,3	5,0	19,3	25,1
IV	59,9	63,7	3,8	22,5	21,4
2001	218,3	241,3	23,0	1,1	4,1
I	57,5	63,0	5,5	12,8	15,6
II	55,7	61,4	5,7	5,5	9,1
III	52,2	57,0	4,9	-0,4	-0,5
IV	53,0	59,9	6,9	-11,6	-6,0
2002	205,6	232,7	27,1	-5,8	-3,6
I	51,0	57,5	6,5	-11,3	-8,7
II	51,9	58,2	6,3	-6,8	-5,2
III	49,8	57,0	7,2	-4,6	-0,1
IV	52,9	60,0	7,1	-0,1	0,2
2003	206,9	234,2	27,3	0,6	0,6
I	53,1	60,2	7,1	4,2	4,8
II	49,8	56,5	6,7	-4,1	-3,0
III	49,3	56,2	6,9	-1,0	-1,4
IV	54,7	61,3	6,6	3,4	2,1

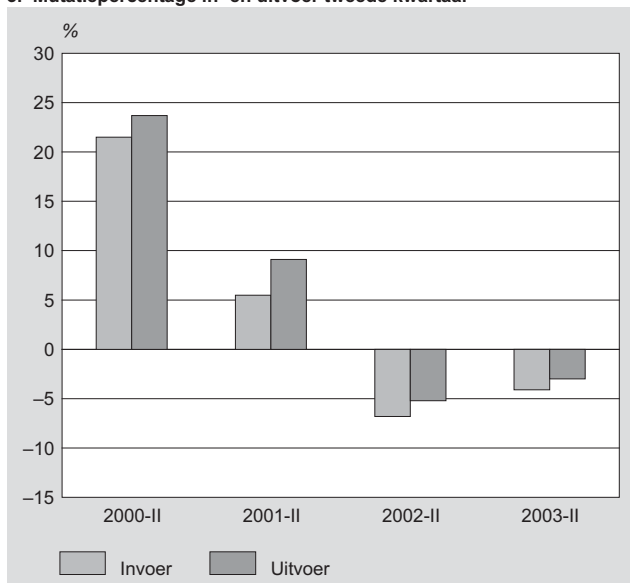
2. Mutatiepercentage in- en uitvoer eerste kwartaal

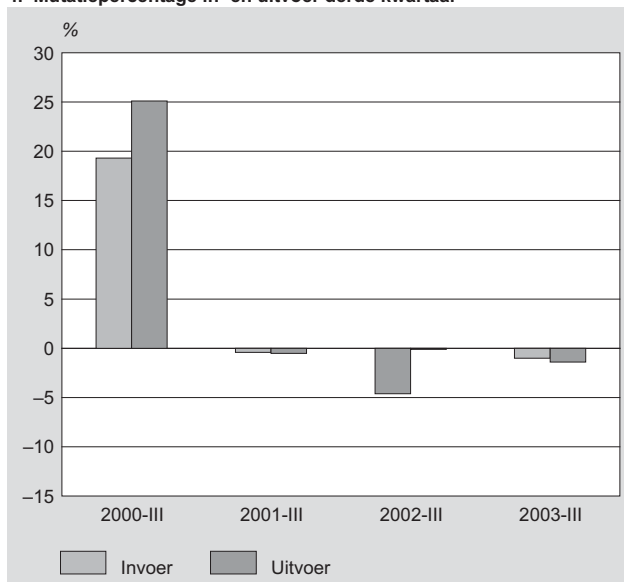
Het eerste kwartaal van 2002 laat voor zowel de invoer als de uitvoer forse dalingen zien van respectievelijk 11 en 9 procent. In het eerste kwartaal van 2003 is een licht herstel zichtbaar met stijgingen van 4 procent (invoer) en 5 procent (uitvoer).

Zowel het tweede kwartaal van 2002 als 2003 laten dalingen zien voor zowel de invoer als de uitvoer. Daalde de invoer in het tweede kwartaal van 2002 met 7 procent, in 2003 was de daling met 4 procent iets minder fors. Voor de uitvoer gelden dalingspercentages van 5 procent in het tweede kwartaal van 2002 en 3 procent in hetzelfde kwartaal van 2003.

3. Mutatiepercentage in- en uitvoer tweede kwartaal

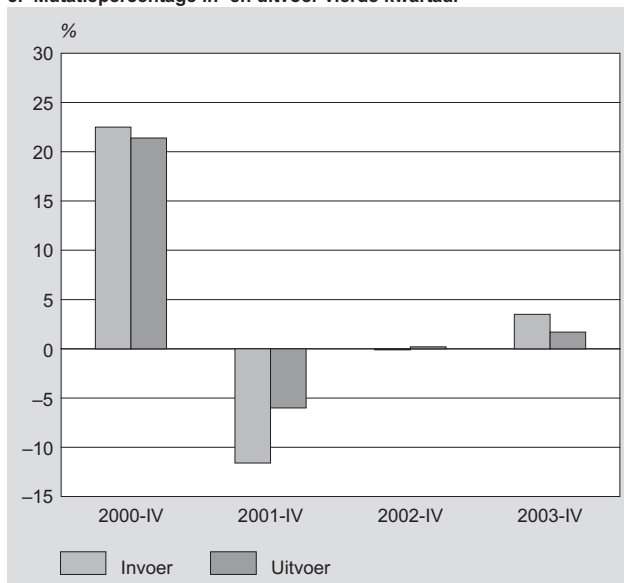
4. Mutatiepercentage in- en uitvoer derde kwartaal

De afgelopen drie jaren is het derde kwartaal alleen maar gedaald, variërend van -0,4 tot -4,6 procent voor de invoer en -0,1 en -1,4 procent voor de uitvoer.

Na een forse stijging van de in- en uitvoer in het vierde kwartaal van 2000 met ruim 20 procent volgde een jaar later een aanzienlijke daling. In 2002 liet het vierde kwartaal nagenoeg geen beweging zien. De mindere resultaten in de maanden oktober en november 2003 worden tenietgedaan door een groei van respectievelijk 6 procent voor de invoer en twee procent voor de uitvoer in december, waardoor het vierde kwartaal van 2003 een positief beeld laat zien.

5. Mutatiepercentage in- en uitvoer vierde kwartaal

Uitvoer van goederen

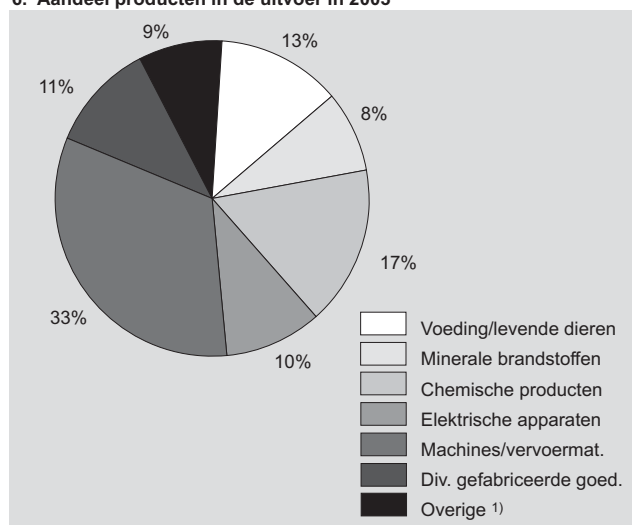
Nederland heeft in 2003 voor 1,3 miljard euro méér aan goederen uitgevoerd dan in 2002. De belangrijkste stijgingen werden waargenomen bij de uitvoer van chemische producten (0,5 miljard euro), minerale brandstoffen (0,4 miljard euro), machines (0,4 miljard euro) en voeding (0,4 miljard euro). De grootste daling vond plaats bij de export van dranken en tabak (0,6 miljard euro). Het aandeel van de chemische producten in de totale export steeg in 2003 ten opzichte van een jaar eerder met een procentpunt tot 17 procent. Het aandeel van de overige goederencategorieën in de totale export bleef in 2003 onveranderd.

De belangrijkste goederencategorie binnen de uitvoer is de categorie machines en vervoermaterieel met een aandeel van bijna 33 procent in de totale Nederlandse export. In vergelijking met 2002 is dit aandeel met 0,1 procent toegenomen. In 2003 werd voor bijna 77 miljard euro aan machines en vervoermaterieel uitgevoerd. Op de tweede plaats staan chemische producten met een aandeel van bijna 17 procent in de totale Nederlandse uitvoer. Dit is een toename van 0,1 procent ten opzichte van 2002. De export van chemische producten had in 2003 een waarde van bijna 39 miljard euro. Met een aandeel van bijna 13 procent staan voeding en levende dieren op de derde plaats met een exportwaarde van bijna 30 miljard euro. In vergelijking met 2002 is dit aandeel eveneens met 0,1 procent toegenomen. Samen heeft deze top 3 een aandeel van ruim 62 procent in onze totale export.

Kijken we naar de kwartalen afzonderlijk dan zien we dat het aandeel van machines en vervoermaterieel in de totale Nederlandse export voor het derde achtereenvolgende kwartaal is toegenomen. Met name het aandeel van de computers is in het derde en vierde kwartaal flink gestegen. Hier staat tegenover dat het aandeel van de chemische producten voor het derde achtereenvolgende kwartaal is afgenomen.

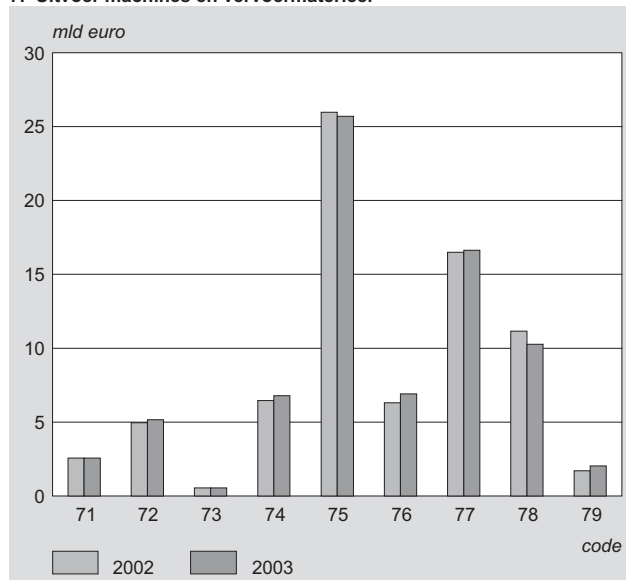
Vooraf het aandeel van de organische chemische producten in de totale Nederlandse uitvoer is in de laatste drie kwartalen van 2003 gedaald.

6. Aandeel producten in de uitvoer in 2003

¹⁾ Onder "overige" zijn de goederencategorieën dranken en tabak, niet-eetbare grondstoffen, dierlijke en plantaardige oliën en vetten en niet afzonderlijk genoemde goederen opgenomen.

7. Uitvoer machines en vervoermaterieel

Verklaring codes:

- 71 = generatoren en motoren
- 72 = gespecialiseerde machines (landbouw-, delf- en graafmachines etc.)
- 73 = machines voor metaalbewerking
- 74 = diverse machines n.a.g. (verwarmings- en koelmachines etc.)
- 75 = kantoor- en gegevensverwerkende machines
- 76 = toestellen voor telecommunicatie en geluid
- 77 = elektrische apparaten n.a.g. (huishoudelijke apparaten, micro-processors etc.)
- 78 = voertuigen voor wegvervoer
- 79 = ander vervoermaterieel

Tabel 2
Uitvoer per kwartaal naar SITC-secties

Sectie	2002				2003			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	aandeel van het totaal in %							
0	12,5	13,0	12,6	12,4	12,1	13,2	13,1	12,5
1	2,7	2,8	2,7	2,4	2,2	2,7	2,6	2,1
2	5,4	5,2	5,2	5,1	5,6	5,5	5,0	4,9
3	8,5	7,9	7,6	8,6	9,8	7,4	7,2	8,6
4	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6
5	16,2	17,1	17,1	15,6	16,8	17,0	16,7	15,9
6	9,9	10,4	10,2	9,9	9,9	10,7	10,1	9,6
7	32,8	32,2	32,1	33,8	31,7	32,0	32,8	34,4
8	10,9	10,5	11,5	11,3	10,8	10,5	11,5	11,0
9	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Verklaring secties:

- 0 voeding en levende dieren
- 1 dranken en tabak
- 2 grondstoffen, niet eetbaar, behalve brandstoffen
- 3 minerale brandstoffen
- 4 dierlijke en plantaardige oliën en vetten
- 5 chemische producten
- 6 fabrikaten
- 7 machines en vervoermaterieel
- 8 diverse gefabriceerde goederen
- 9 niet afzonderlijk genoemde goederen

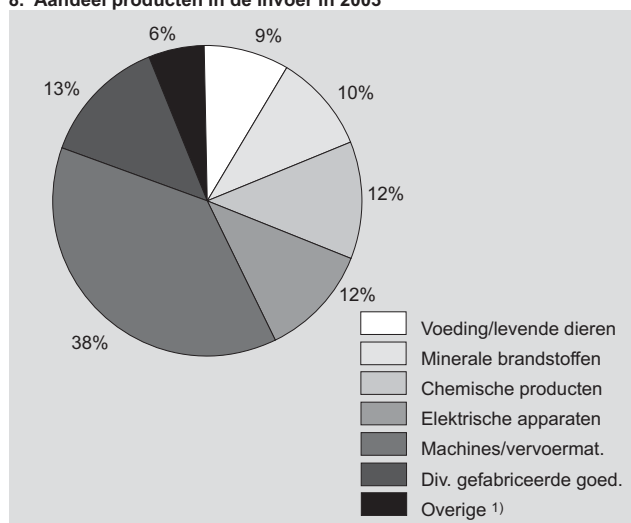
Invoer van goederen

De waarde van de in Nederland ingevoerde goederen lag in 2003 eveneens 1,3 miljard euro hoger dan in 2002. Waardestijgingen vonden onder meer plaats bij de import van voeding en levende dieren (0,6 miljard euro), minerale brandstoffen (0,9 miljard euro) en machines en vervoermaterieel (0,5 miljard euro). De invoer van fabrikaten nam daarentegen in 2003 met 0,8 miljard euro af in vergelijking met 2002. Bij de invoer staat, net zoals bij de uitvoer, de categorie machines en vervoermaterieel op de eerste plaats. Het aandeel in de totale invoer is in 2003 met 0,1 procent toegenomen tot bijna 38 procent. In 2003 werd voor 78 miljard euro van deze producten ingevoerd. Op de tweede plaats staan de diverse gefabriceerde goederen (zoals kleding, schoeisel, meubelen, optische en medische instrumenten) met een gelijk gebleven aandeel van ruim 13 procent. De invoerwaarde van deze goederen bedroeg in 2003 ruim 27 miljard euro. Ook het aandeel van de nummer drie, chemische producten, bleef met ruim 12 procent nagenoeg ongewijzigd (-0,1 procentpunt) ten opzichte van 2002. Van deze producten werd in 2003 voor 25 miljard euro geïmporteerd. Het aandeel van deze top 3 in de totale invoer bedraagt ruim 63 procent.

Na drie kwartalen achter elkaar te zijn gedaald is het aandeel van machines en vervoermaterieel in het vierde kwartaal van 2003 weer toegenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een toename van de invoer van computers. Er werd in het laatste kwartaal van 2003 voor 7,4 miljard euro aan computers ingevoerd. In vergelijking met het vierde kwartaal 2002 werd er voor een miljard euro meer aan computers ingevoerd.

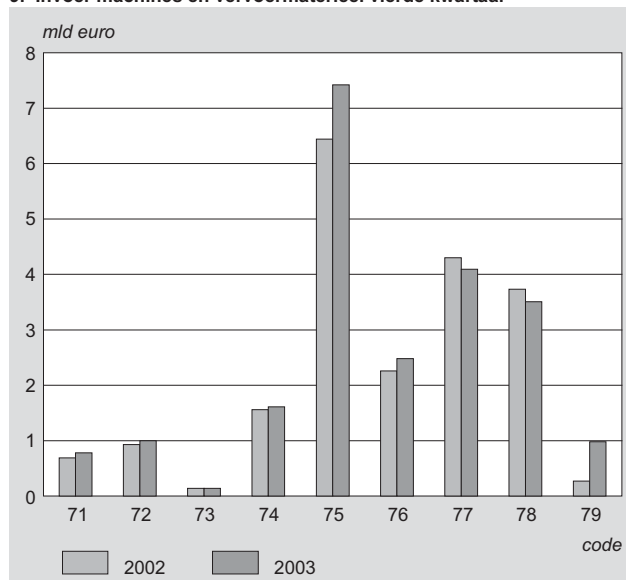
Ook werden in het vierde kwartaal 2003 meer vliegtuigen ingevoerd. De waarde van de ingevoerde vliegtuigen bedroeg bijna een miljard euro. Dit is 0,7 miljard euro meer dan in hetzelfde kwartaal in 2002.

8. Aandeel producten in de invoer in 2003

¹⁾ Onder "overige" zijn de goederencategorieën dranken en tabak, niet-eetbare grondstoffen, dierlijke en plantaardige oliën en vetten en niet afzonderlijk genoemde goederen opgenomen.

9. Invoer machines en vervoermaterieel vierde kwartaal

Verklaring codes:

- 71 = generatoren en motoren
- 72 = gespecialiseerde machines (landbouw-, delf- en graafmachines etc.)
- 73 = machines voor metaalbewerking
- 74 = diverse machines n.a.g. (verwarmings- en koelmachines etc.)
- 75 = kantoor- en gegevensverwerkende machines
- 76 = toestellen voor telecommunicatie en geluid
- 77 = elektrische apparaten n.a.g. (huishoudelijke apparaten, micro-processors etc.)
- 78 = voertuigen voor wegvervoer
- 79 = ander vervoermaterieel

Tabel 3
Invoer per kwartaal naar SITC-secties

Sectie	2002				2003			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	aandeel van het totaal in %							
0	8,8	8,6	8,3	8,7	9,4	8,7	8,4	8,8
1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,1	1,2	1,3	1,2
2	3,9	3,9	3,7	3,8	3,7	3,9	3,8	4,0
3	9,9	10,2	9,8	10,4	10,9	10,5	10,9	9,6
4	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7
5	11,6	12,5	12,5	12,1	11,6	12,9	12,2	11,6
6	12,2	12,6	12,3	11,7	11,3	12,6	11,7	11,3
7	37,8	37,7	37,0	38,4	37,4	36,8	36,5	40,2
8	13,7	12,5	14,3	12,8	13,4	12,5	14,4	12,6
9	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Verklaring secties:

- 0 voeding en levende dieren
- 1 dranken en tabak
- 2 grondstoffen, niet eetbaar, behalve brandstoffen
- 3 minerale brandstoffen
- 4 dierlijke en plantaardige oliën en vetten
- 5 chemische producten
- 6 fabrikaten
- 7 machines en vervoermaterieel
- 8 diverse gefabriceerde goederen
- 9 niet afzonderlijk genoemde goederen

Uitvoer naar landen

Driekwart van de Nederlandse export was in 2003 bestemd voor de landen van de Europese Unie. Doordat de export naar de EU minder is toegenomen dan de totale Nederlandse uitvoer, nam het aandeel van de Europese Unie in onze export licht af van 75,7 procent in 2002 naar 75,3 procent in 2003. Opvallend is de exportdaling naar het Verenigd Koninkrijk met 1,5 miljard euro. Deze daling is niet aan een bepaalde sector toe te schrijven. Zowel de export van minerale brandstoffen, chemische producten, elektrische apparaten en machines nam af. De uitvoer naar Duitsland en Frankrijk nam licht toe, terwijl de export naar België en Italië licht is afgenomen in 2003. Samen zijn deze vijf landen goed

voor ruim 80 procent van de Nederlandse uitvoer naar de Europese Unie en voor ruim 60 procent van de totale Nederlandse export. Het aandeel in de uitvoer van onze belangrijkste handelspartner Duitsland bleef in 2003 nagenoeg gelijk. Naar Duitsland werd in 2003 voor 56,8 miljard euro uitgevoerd. Dit is 0,3 miljard euro (0,5 procent) meer dan in 2002. Terwijl de Nederlandse uitvoer naar de Europese Unie vrijwel onveranderd is gebleven, nam de export naar Amerika, met name Midden- en Zuid-Amerika, en Azië af.

Kijken we naar de kwartalen van 2003 afzonderlijk dan zien we, na een stijging van de uitvoer in het eerste kwartaal met vijf procent (2,6 miljard euro), een duidelijke teruggang van de uitvoer in

Tabel 4
Uitvoer naar belangrijke landen (groepen) 2003

	2003	Verandering t.o.v. 2002	Aandeel van het totaal
	<i>mld euro</i>	%	
Totaal	234,0	0,6	100
Europa	196,7	0,7	84,1
w.o.			
<i>Europese Unie</i>	176,2	0,1	75,3
w.v.			
Frankrijk	23,5	0,4	10,0
Duitsland	56,8	0,5	24,3
Italië	14,2	-0,7	6,1
Verenigd Koninkrijk	24,0	-5,9	10,3
Ierland	2,8	16,7	1,2
Denemarken	3,3	-2,9	1,4
Griekenland	2,1	5,0	0,9
Portugal	1,9	5,6	0,8
Spanje	8,8	7,3	3,8
België	27,4	-0,4	11,7
Luxemburg	0,8	14,3	0,3
Zweden	4,7	4,4	2,0
Finland	2,5	0,0	1,1
Oostenrijk	3,6	9,1	1,5
<i>Overig West-Europa</i>	9,2	4,5	3,9
w.o.			
Noorwegen	1,9	-5,0	0,8
Zwitserland	3,8	-2,6	1,6
Turkije	2,0	25,0	0,9
<i>Oost-Europa</i>	11,3	7,6	4,8
w.o.			
Polen	2,7	-3,6	1,2
Rusland	2,8	12,0	1,2
Tsjechië	1,6	6,7	0,7
Hongarije	1,5	15,4	0,6
Afrika	4,4	10,0	1,9
Amerika	15,3	-1,3	6,5
w.v.			
<i>Noord-Amerika</i>	12,4	0,8	5,3
w.o.			
VS van Amerika	11,5	0,9	4,9
<i>M.- en Z.-Amerika</i>	2,9	-6,5	1,2
Azië	15,3	-2,5	6,5
w.o.			
Saudi-Arabië	0,9	0,0	0,4
Thailand	0,6	20,0	0,3
Maleisië	0,4	-20,0	0,2
Singapore	1,0	-23,1	0,4
China	1,6	6,7	0,7
Japan	2,2	-8,3	0,9
Zuid-Korea	1,3	0,0	0,6
Taiwan	1,3	-13,3	0,6
HongKong	0,9	-10,0	0,4
Australië, Oceanië en overig	1,0	11,1	0,4

Tabel 5
Uitvoer naar belangrijke landen (groepen), per kwartaal, 2003

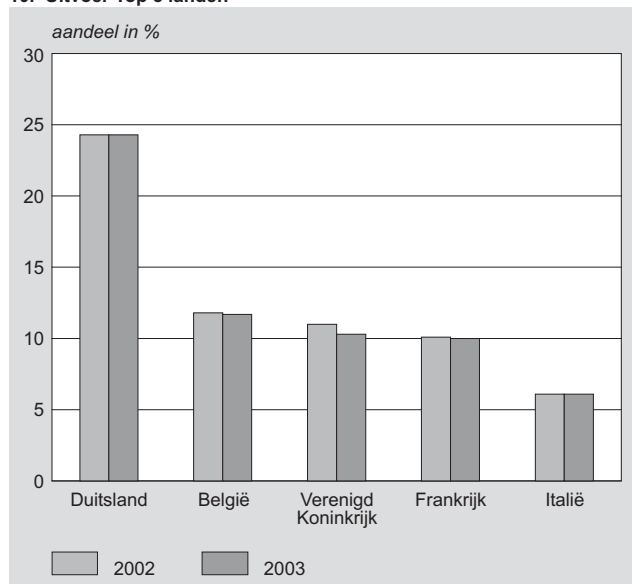
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
	<i>mld euro</i>			
Totaal	60,2	56,5	56,2	61,1
Europa	51,2	47,3	46,8	51,4
w.o.				
<i>Europese Unie</i>	46,2	42,3	41,8	45,9
w.v.				
Frankrijk	6,2	5,7	5,5	6,1
Duitsland	15,0	13,5	13,6	14,8
Italië	3,7	3,5	3,1	3,8
Verenigd Koninkrijk	6,2	5,9	5,9	6,0
Ierland	0,7	0,7	0,7	0,7
Denemarken	0,8	0,8	0,8	0,8
Griekenland	0,5	0,5	0,5	0,6
Portugal	0,5	0,4	0,5	0,5
Spanje	2,2	2,1	2,1	2,3
België	7,4	6,5	6,4	7,1
Luxemburg	0,2	0,2	0,2	0,2
Zweden	1,2	1,1	1,1	1,2
Finland	0,6	0,6	0,6	0,6
Oostenrijk	0,9	0,9	0,8	1,0
<i>Overig West-Europa</i>	2,2	2,2	2,2	2,6
w.o.				
Noorwegen	0,5	0,5	0,5	0,5
Zwitserland	1,0	0,9	0,9	1,0
Turkije	0,4	0,5	0,5	0,6
<i>Oost-Europa</i>	2,7	2,8	2,8	3,0
w.o.				
Polen	0,7	0,7	0,7	0,7
Rusland	0,7	0,7	0,7	0,8
Tsjechië	0,4	0,4	0,4	0,4
Hongarije	0,4	0,4	0,4	0,4
Afrika	1,0	1,0	1,3	1,1
Amerika	3,8	3,8	3,8	3,8
w.v.				
<i>Noord-Amerika</i>	3,1	3,0	3,1	3,1
w.o.				
VS van Amerika	2,9	2,8	2,9	2,9
<i>M.- en Z.-Amerika</i>	0,7	0,8	0,7	0,7
Azië	3,7	3,7	3,7	4,2
w.o.				
Saudi-Arabië	0,2	0,2	0,2	0,3
Thailand	0,1	0,1	0,1	0,1
Maleisië	0,1	0,1	0,1	0,1
Singapore	0,3	0,2	0,2	0,4
China	0,4	0,4	0,4	0,4
Japan	0,6	0,5	0,5	0,6
Zuid-Korea	0,4	0,3	0,3	0,4
Taiwan	0,3	0,3	0,4	0,4
HongKong	0,2	0,2	0,2	0,2
Australië, Oceanië en overig	0,2	0,3	0,2	0,3

het tweede en derde kwartaal met respectievelijk 3 procent (1,7 miljard euro) en ruim 1 procent (0,8 miljard euro) ten opzichte van de vergelijkbare kwartalen in 2002. In het vierde kwartaal daarentegen is de export weer toegenomen en wel met 2 procent (1,1 miljard euro) ten opzichte van de vergelijkbare periode in 2002. Er werden in het laatste kwartaal van 2003 meer goederen uitgevoerd naar Europa (+1 miljard euro) en naar Azië (+0,2 miljard euro).

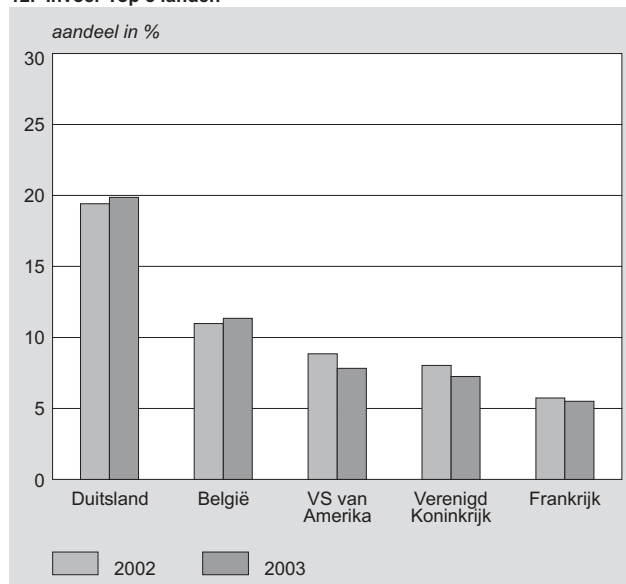
Invoer naar landen

Bijna tweederde van de Nederlandse invoer in 2003 is afkomstig uit Europa en ruim de helft uit de Europese Unie. Vergeleken met 2002 is het aandeel van Europa in de totale Nederlandse invoer met 0,4 procentpunt toegenomen, terwijl het aandeel van de EU met 0,3 procentpunt is gedaald. De totale Nederlandse invoer is in 2003 met bijna een procent toegenomen ten opzichte van 2002. Binnen de Europese Unie zien we importdalingen bij de belangrijke handelspartners Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk. De invoer uit Duitsland, onze belangrijkste handelspartner, is in 2003 licht toegenomen. Er werden onder andere meer minerale brandstoffen (met name geraffineerde producten van aardolie en aardgas) medicinale en farmaceutische producten en geneesmiddelen ingevoerd. Het aandeel van Duitsland in de totale import nam

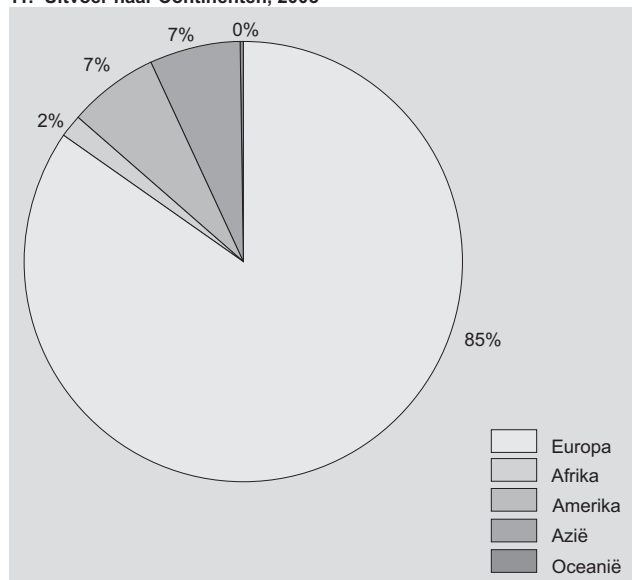
10. Uitvoer Top 5 landen

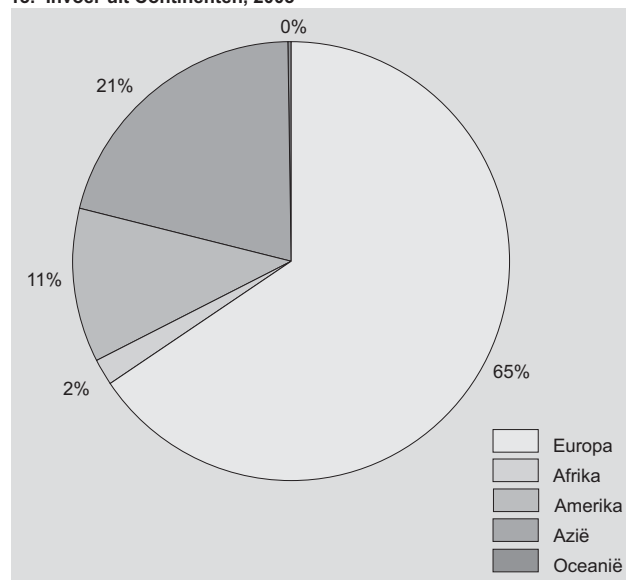
12. Invoer Top 5 landen

11. Uitvoer naar Continenten, 2003

13. Invoer uit Continenten, 2003

eveneens toe en wel met 0,5 procentpunt. Uit Frankrijk werden onder andere minder voeding (met name granen) en machines en vervoermaterieel (met name telecommunicatietoestellen en elektrische apparaten) ingevoerd. De import uit Italië laat in 2003 dalingen zien bij de fabrikaten (met name leder) en bij de machines en vervoermaterieel (met name computers, telecommunicatietoestellen en elektrische apparaten). Uit het Verenigd Koninkrijk werden, in vergelijking met 2002, onder andere minder minerale brandstoffen (met name ruwe aardolie en aardgas) en machines en vervoermaterieel (met name auto's) ingevoerd. Nederland voert binnen de EU het meest in uit Duitsland, gevolgd door België, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk. Uit deze vier landen komt ruim driekwart van de Nederlandse invoer uit de Europese Unie en ruim 40 procent van de totale Nederlandse invoer. Bij de overige Continenten valt de sterke daling van de invoer uit Amerika met negen procent op, mede veroorzaakt door een waardedaling van de dollar. Uit de VS van Amerika werd in 2003 voor 11 procent minder ingevoerd. Dit komt tot uiting in een verminderde invoer

van onder andere chemische producten (met name geneesmiddelen en organische chemische producten) en machines en vervoermaterieel (met name computers en elektrische apparaten). De import uit Oost-Europa daarentegen steeg met ruim 14 procent. Deze toename wordt vooral veroorzaakt door een forse toename van de invoer van ruwe aardolie uit Rusland. Uit Azië werd 4 procent meer ingevoerd. De invoer uit de belangrijkste Aziatische leverancier China nam met ruim 19 procent toe. Uit China werden onder andere meer computers en telecommunicatietoestellen ingevoerd.

Kijken we naar de ontwikkelingen in 2003 van de kwartalen afzonderlijk dan blijkt dat de invoer, na een teruggang in het tweede en derde kwartaal, in het vierde kwartaal weer is toegenomen. De grootste toename, in vergelijking met het vierde kwartaal 2002, vond plaats bij de invoer uit Duitsland, China en Taiwan met ieder 0,6 miljard euro. De invoer uit de VS van Amerika nam in het vierde kwartaal 2003 met 0,5 miljard euro toe.

Tabel 6
Invoer uit belangrijke landen (groepen) 2003

	2003	Veranderingen	Aandeel van
	<i>mld euro</i>	t.o.v. 2002	het totaal
		%	
Totaal	206,9	0,6	100
Europa	135,6	1,3	65,5
w.o.			
<i>Europese Unie</i>	117,2	0,3	56,6
w.v.			
Frankrijk	11,4	-3,4	5,5
Duitsland	41,1	3,0	19,9
Italië	5,9	-6,3	2,9
Verenigd Koninkrijk	15,0	-9,1	7,2
Ierland	4,0	8,1	1,9
Denemarken	2,1	0,0	1,0
Griekenland	0,3	0,0	0,1
Portugal	1,1	-8,3	0,5
Spanje	4,5	2,3	2,2
België	23,5	4,0	11,4
Luxemburg	0,7	40,0	0,3
Zweden	4,1	0,0	2,0
Finland	2,1	0,0	1,0
Oostenrijk	1,4	0,0	0,7
<i>Overig West-Europa</i>	8,1	3,8	3,9
w.o.			
Noorwegen	3,8	2,7	1,8
Zwitserland	2,5	4,2	1,2
Turkije	1,3	8,3	0,6
<i>Oost-Europa</i>	10,3	14,4	5,0
w.o.			
Polen	1,7	6,3	0,8
Rusland	4,6	21,1	2,2
Tsjechië	1,2	50,0	0,6
Hongarije	1,0	-16,7	0,5
Afrika	4,5	2,3	2,2
Amerika	23,3	-8,6	11,3
w.v.			
<i>Noord-Amerika</i>	17,0	-11,0	8,2
w.o.			
VS van Amerika	16,2	-11,0	7,8
<i>M.- en Z.-Amerika</i>	6,2	-3,1	3,0
Azië	42,8	4,1	20,7
w.o.			
Saudi-Arabië	2,0	25,0	1,0
Thailand	1,5	0,0	0,7
Maleisië	3,7	0,0	1,8
Singapore	2,8	-17,6	1,4
China	10,6	19,1	5,1
Japan	6,5	1,6	3,1
Zuid-Korea	2,0	5,3	1,0
Taiwan	4,4	25,7	2,1
HongKong	1,2	0,0	0,6
Australië, Oceanië en overig	0,8	0,0	0,4

Tabel 7
Invoer uit belangrijke landen (groepen), per kwartaal, 2003

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
	<i>mld euro</i>			
Totaal	53,1	49,8	49,3	54,7
Europa	34,4	33,0	32,6	35,6
w.o.				
<i>Europese Unie</i>	29,9	28,5	28,0	30,8
w.v.				
Frankrijk	3,0	2,7	2,6	3,0
Duitsland	10,3	9,8	10,1	10,9
Italië	1,6	1,4	1,4	1,5
Verenigd Koninkrijk	3,9	3,7	3,5	3,9
Ierland	0,9	0,9	1,1	1,1
Denemarken	0,5	0,5	0,5	0,6
Griekenland	0,1	0,1	0,1	0,1
Portugal	0,3	0,3	0,3	0,3
Spanje	1,2	1,1	1,0	1,2
België	6,0	5,9	5,6	6,1
Luxemburg	0,2	0,2	0,2	0,2
Zweden	1,1	1,0	0,9	1,1
Finland	0,6	0,5	0,5	0,5
Oostenrijk	0,4	0,3	0,3	0,4
<i>Overig West-Europa</i>	2,2	1,9	1,9	2,1
w.o.				
Noorwegen	1,1	0,9	0,9	0,9
Zwitserland	0,6	0,6	0,5	0,7
Turkije	0,4	0,3	0,3	0,3
<i>Oost-Europa</i>	2,3	2,5	2,7	2,8
w.o.				
Polen	0,4	0,4	0,4	0,4
Rusland	0,9	1,2	1,4	1,1
Tsjechië	0,3	0,3	0,2	0,4
Hongarije	0,3	0,2	0,2	0,3
Afrika	1,7	1,0	0,9	1,0
Amerika	5,7	5,9	5,3	6,4
w.v.				
<i>Noord-Amerika</i>	4,3	4,2	3,7	4,9
w.o.				
VS van Amerika	4,1	4,0	3,5	4,7
<i>M.- en Z.-Amerika</i>	1,4	1,7	1,6	1,5
Azië	11,1	9,7	10,4	11,5
w.o.				
Saudi-Arabië	0,5	0,6	0,5	0,4
Thailand	0,4	0,3	0,3	0,4
Maleisië	1,0	0,8	0,9	0,9
Singapore	0,8	0,6	0,7	0,7
China	2,5	2,3	2,6	3,2
Japan	1,8	1,7	1,5	1,5
Zuid-Korea	0,6	0,5	0,4	0,5
Taiwan	0,9	0,9	1,0	1,6
HongKong	0,3	0,3	0,3	0,3
Australië, Oceanië en overig	0,2	0,2	0,2	0,2

Bijschattingen

Het wegvallen van de binnengrenzen binnen de Europese Unie in 1993 heeft voor een toenemende non-respons gezorgd. Het CBS schat op twee manieren bij voor non-respons.

Voor cruciale bedrijven wordt op basis van historie een waarde geïmputeerd. Deze waarde wordt verdeeld over goederengroepen en landengroepen waarin het betreffende bedrijf in het recente verleden heeft gehandeld. Bij deze methode wordt dus rekening gehouden met de branche waarin een bedrijf handelt.

Voor kleinere en minder belangrijke bedrijven wordt bijgeschat. Dit gebeurt niet op bedrijfsniveau. Responderende bedrijven binnen een bepaalde grootteklasse en binnen bepaalde categorieën worden representatief geacht voor de niet responderende bedrijven.

Onderstaande tabellen geven het aandeel weer van de bijschattingen in de totale handel.

Tabel 8a
Bijschattingen in- en uitvoer

	Uitvoer			Invoer		
	totaal	registratie	bijschattingen	totaal	registratie	bijschattingen
<i>mld euro</i>						
1999	188,6	167,6	21,0	178,7	158,7	20,0
2000	231,9	204,0	27,9	216,1	191,1	25,0
2001	241,3	211,1	30,2	218,3	191,6	26,8
2002	232,7	205,7	27,0	205,6	177,9	27,7
2003	234,0	211,6	22,4	206,9	185,2	21,7

Tabel 8b
Bijschattingen in- en uitvoer

	Uitvoer		Invoer	
	registratie	bijschattingen	registratie	bijschattingen
%				
1999	88,9	11,1	88,8	11,2
2000	88,0	12,0	88,4	11,6
2001	87,5	12,5	87,7	12,3
2002	88,4	11,6	86,5	13,5
2003	90,4	9,6	89,5	10,5